

BİLDİRİ**TTB GENEL YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
(KOCAELİ 04.09.1999) SONUÇ BİLDİRGESİ**

4 Eylül 1999 tarihinde Kocaeli'nde toplanan Genel Yönetim Kurulu toplantısına İzmir, Ankara, İstanbul, Eskişehir, Bursa, Antalya, Manisa, Aydın, Çanakkale, Kocaeli, Adapazarı, Diyarbakır, Tekirdağ, Amasya, Bolu, Şanlıurfa, Sivas, Balıkesir, Kırklareli, Mardin, Edirne, Denizli, Adana, Çorum, Hatay Tabip Odalarının yanı sıra Pratisyen Hekim Kolu, SSK Kolu, Olağandışı Durumlarda Sağlık Hizmetleri Eğitici Ekibi, Halk Sağlığı Kolu, İnsan Hakları Kolu, Merkez Yürütme Kurulu, Yüksek Onur Kurulu temsilci ve üyelerinin yanı sıra bölgede hizmet sunan çeşitli örgüt temsilcileri ve Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı da katılmıştır.

Genel Yönetim Kurulunda yürütülen tartışmalar ışığında aşağıdaki sonuç bildirgesinin kamuoyuna sunulmasına karar verilmiştir.

Türkiye yakın geçmişinin en büyük acısını yaşıyor, yaşamaktadır. TTB GYK bu büyük acıyı hissederek paylaşır ve dayanışma duygularını iletir. Bu konuda üzerine düşen bütün görevleri de sorumlulukla yerine getireceğini belirtir.

1. Acı doğuran her olay önemlidir. Ancak son yaşadığımız; yaşanan olay; öncesi, anı ve sonuçları ile birlikte düşünüldüğünde ülkemizi her yönüyle etkileyen, tüm taşları yerinden oynatan, oldukça uzun bir süre sonuçlarını yaşayacağımız bir "sosyal deprem" dir.

2. Depremle birlikte bölgede yaşayanların ve bir şekilde bölgeye ulaşanların, olağanüstü bir dayanışma duygusuyla harcadıkları çabaların, acıların azaltılmasında çok önemli bir katkısı hissedilmiştir. Bu durum her türlü bireyciliğin kutsandığı bir dönemde en büyük umudumuz olmuştur, olacaktır. TTB GYK bu noktanın altının özenle çizilmesinin ve korunup geliştirilmesinin Türkiye'nin geleceği açısından önemine işaret eder.

3. GYK gerek bölgede yaşayan ve ilk andan itibaren kendi acılarına rağmen topluma hizmet veren hekimler ve sağlık çalışanlarının son derece özverili çalışmalarını takdir eder, yaşamını kaybeden meslektaşlarımız ve çalışma arkadaşlarımızı saygıyla anar.

4. TTB GYK toplumda dayanışma duygusuyla beraber doğan öfke ve isyanı anlamakta ve hak vermektedir. Bu; insani değerlerin gayri insani değerlere isyanıdır. Ancak, önemli olan bu öfkenin hedefi ve ulaşılabilir amacını berraklaştırmaktır. Sorumlulukta, biz

dahil, tüm toplumun payı olmakla birlikte, aklın ve biliminin hakim olduğu toplumlarda doğa olayları karşısında hazırlıklı olunabilir. Ancak bu hazırlık, Türkiye'de onlarca yıldır süre gelen iktidarlarca yapılmadığı için söz konusu olan bir doğal felaketten çok sonuçları itibarıyla, en net tanımıyla bir "siyasal cinayet"tir. Toplum bu cinayetin işlendiğini görmüştür; öfke ve isyanı bunadır. TTB GYK bunu anlamakta ve paylaşmaktadır.

5. TTB GYK bu denli büyük bir acının/yıkımın yaşanmasında bir doğa olayı olmasının ötesinde insana ait kusurların/eksikliklerin rolü olduğunu tespit etmekte ve acılarımız nedeniyle bu tablonun hesabının sorulmasının mevcut acıların artmasının yanı sıra yeni acıları yaşamamıza da yol açacağını öngörmektedir. Bu görev yerine getirilmediği takdirde bundan sonraki acıların sorumluluğunun Türk Tabipleri Birliği de dahil olmak üzere hepimize ait olacağını düşünmektedir.

6. Bugün deprem nedeniyle ortaya çıkan "hazırlıksızlıkta" özellikle son 20 yıldır iktidarlarca izlenen toplum-devlet modelinin somut sonuçları yaşanmıştır. Bu model insanı değil parayı/karı merkeze alan, bu uğurda insanı doğayı yağmalayan, hayatı-toprağı ranta tahvil eden deyim yerinde ise paraya tapan ve karşı çıkarları bastıran bir modeldir. Öyle ki bu modelin "değerleri"nin savunucusu olarak Hükümet ve TBMM; depremin en acılı döneminde, henüz 6. gününde, ülke çoğunluğunun karşı çıktığı, özellikle de tepkilerin en fazla yoğunlaştığı Kocaeli, Gebze, İstanbul hattındaki işçiler enkazları ve acıları ile uğraşırken, Sosyal Güvenlik Yasası'nı çıkartabilmiştir. Daha da ötesi yakalayabildikleri kadarıyla çeteleri işkencecileri, yolsuzluk faillerini kapsamına alan, gerçek mağdurları kapsam dışı bırakan sözüm ona "Af" yasasını çıkarmaya girişecek kadar halka yabancılaşmış, Sağlık Bakanlığı da bu acılı dönemde esas olarak kadrolaşma anlamına gelen bir faaliyeti yürütecek kadar farklı amaçların peşinde koşturabilmiştir.

7. Deprem sonrası "çok koşturan" ların bir bölümü aynı zamanda yüksek sesle "devlet nerede" diye de sormaktadırlar. Bu soruyu yöneltenlerin bir kısmı depremden önce deprem için harcadıkları çabanın çok daha büyüğünü "devleti küçültelim" diyerek devleti sosyal sorumluluklarından uzaklaştırmak için harcamışlardır. Özelleştirmeler, kamu kaynaklarının kullanımı, kredi teşvik, ihalelerle devletin bugün geldiği "gereğini yapmayan" tutumun ortaklarıdır ve sürecin failleridirler.

8. TTB GYK; devletin "tek başına bu işin altından kalkamayacağı" ifadelerinden çok ciddi kaygı duymaktadır. Çünkü bu ifadeler kullanıldığında, fatura her zaman çalışanlar, emekçiler, halka çıkartılmaktadır. Kısacası bu ifade halka yüklenecek yeni sıkıntıların habercisidir; deprem yıkımının üzerine halka yönelik yeni planların olduğunu göstermektedir. Sosyal Güvenlik Yasasının çıkartılması bunun en somut delilidir. TTB GYK bunun kabul edilemez olduğunu belirtir.

9. TTB GYK bu sürecin sadece yardım etme anlayışıyla altından kalkılamayacağını düşünmektedir. Bu, devletin sosyal bir sorumluluğudur ve bir görev olarak yerine getirilmelidir. Ancak yıllar boyunca sosyal sorumluluklar terk edilip herkes kendi başının çaresine bakmaya yöneltildiğinden "gönüllü kuruluşlar" ön plana çıkmıştır. Gönüllü düzeyde yürütülen bu çalışmalar çok değerli olmakla birlikte devletin sorumluluğunun göz ardı edilmesi sonucunu doğurmamalıdır.

10. TTB GYK deprem sürecinin sıradanlaştırılmaması, gereklerinin gerçekleştirilmesi, bu acıların bir daha yaşanmaması ve insanı önceleyen politikaların geliştirilmesi için gerekli her türlü girişim ve çabayı göstermek kararlılığında olduğunu belirtir, sorumlulardan hesap sorulması için iki elinin yakalarında olacağını kamuoyuna ilan eder. Ayrıca, zararları karşılamak üzere oluşturulan kaynakları ve paylaşımını mağduriyetleri artırmamak için büyük bir dikkatle izlenecektir.

11. TTB-GYK yukarıdaki anlayış çerçevesinde sorumluluk duyan tüm kişi ve kuruluşlara bu doğrultuda seferberlik çağrısında bulunur.

TTB-GYK sağlık alanında (ekte sunulan raporun yanısıra) aşağıdakileri bir kez daha vurgular:

1. Bölgeye ilişkin nüfus, hedef gruplar vs.de içeren detaylı bir durum saptamasının kamuoyuyla vakit geçirilmeksizin paylaşılması gerektiğini hatırlatır. Haldeki durumun kabul edilemez olduğunu ifade eder. Kısa dönemde, akılcı planlama için doğru ve güvenilir bilgi kaynaklarına şiddetle ihtiyaç vardır. Bunları biraraya getirmek kriz masalarının sorumluluğudur.

2. Barınma, beslenme, iş ve gelir başlıklarında adım atılmadığı ve çözüm geliştirilmediği takdirde sağlık alanında yapılacakların çok özel bir değeri olamayacağını duyurur.

3. Yukarıdaki 1 ve 2 madde ile ilgili olarak hükümet 16 Ağustos itibariyle bölgede yaşayan bütün nüfusun Sosyal Güvenlik kapsamı altına alınma kararını almalıdır.

4. Bölgede yürütülecek bütün sağlık hizmetleri hiç tartışmasız madde 3.de belirtilen bütün nüfusu kapsamak üzere, her düzeyde (1.2. ve 3.basamak) ücretsiz olarak yerine getirilmelidir.

5. 224 sayılı yasa halen yürürlükte ve bölge içinde bu yasa hayata geçirecek bir kararlılık ve düzenleme derhal yürürlüğe konulmalıdır. İl Hıfzıssıhha Kurulları ve yanısıra yasanın öngördüğü yerel ve merkezi düzeydeki kurullar toplantıya çağırılmalıdır. Ayrıca Yüksek Sağlık Şurası özel gündemle kısa sürede toplanmalıdır.

6. Başta sağlık kuruluşları yöneticileri olmak üzere sağlık çalışanlarının tam gün hizmet yürütmesi sağlanmalıdır.

7. Bölgedeki hizmetlerin şu anda en kritik noktası 1.basamak sağlık hizmetleridir. Bu anlamda sağlık ocaklarının güçlendirilmesi ve organizasyonu ile birlikte, çalışacak personelin "donanımı" önemlidir. Sağlık ocaklarından bahsedelim; Bu anlamda Türk Tabipleri Birliği'nin birikimleri ve örneğin 1.basamak sağlık hizmetlerinde ruh sağlığı eğitimi görmüş pratisyen hekimler ayrı bir önceliğe sahiptirler.

8. Bölgedeki çalışanların arzu ettiklerinde bölge dışına tayinleri derhal sağlanmalıdır. Bölgedeki hizmetler gönüllülük ilkesi ile bölge dışından uygun ortamlar sağlanarak, yerine getirilmelidir. Gerek yerleşik, gerekse görevle bölgede bulunan sağlık çalışanları, hekimler çok olumsuz koşullarda çalışmaktadırlar. Bu koşulların sürmesi hizmeti zorlaştıracaktır. Bugüne dek istenmeyen barınak, beslenme, tuvalet gibi sorunlar artık ACİLEN çözümlenmelidir.

9. 13 Eylül'den sonra okullarda devlet tarafından toplu beslenme programı uygulanmalıdır.

10. Gerek bölge gerekse Türkiye genelinde başta sağlık kuruluşları olmak üzere her il için olağandışı durumlara hazırlık programları geliştirilmelidir.

11. Gerek sağlıkla ilgili başlıklarda gerekse bölgenin ihtiyacı olan hemen her konuda kamu ve diğer kaynaklar kullanılabilir. Türkiye, halkın yararına politikalar izlendiği takdirde bu kaynaklara sahiptir. Yeter ki halkın yararına politikalar izlensin.

Türk Tabipleri Birliği Genel Yönetim Kurulu kendi örgütsel faaliyetine yönelik olarak aşağıdaki noktalara dikkat çeker:

1. Olağandışı durumlarla ilgili olarak depremden önceki hazırlık durumunu bir iç tartışma olarak uygun bir zamanda yürütmeli ve sonuçlara varmalıdır.

2. Bugün itibariyle bölgede yürütülen çalışmalarını gözden geçirerek kısa ve orta vadedeki seyrine yönelik belirlemelere ulaşmalıdır.

3. Başta sağlık alanı olmak üzere bütün alanlarda Demokratik Kitle Örgütlerince yürütülen çalışmaların koordinasyonu ve değerlendirilmesi için bir platformu teşvik etmelidir.

4. Bölgede devlet tarafından yürütülmesini talep ettiği hizmetlerin gerçekleştirilebilmesi amacıyla bir kamuoyu basıncını oluşturmak üzere meslek birlikleri düzeyinde ve EMEK Platformu ve benzeri yan yana gelişleri değerlendirmeli ve bu amaçla çaba harcamalıdır.

5. Başta hekimler olmak üzere diğer sağlık çalışanlarını da kapsayacak bir fon olarak ihtiyacı olanlara yönelik kullanılması düşüncesiyle- belirlenen hesaba katkının artırılması için çaba harcanmalıdır.

6. Bölgede sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde (hangi kurum adına görevlendirme olursa olsun) gönüllü olmak esastır. Tabip Odaları bu anlamda çalışmalar da bizzat yer almalı, moral değerleri kuvvetlendirmeli ve teşvik etmelidir.